

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobkyně: **L. K.**, právně zastoupena JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou se sídlem Hybernská 9, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, 170 34 Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 24. 9. 2004, č. j. 47 Az 728/2003 – 43,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 25. 6. 2003, č.j. OAM-2844/AŘ-2001. Tímto rozhodnutím ministr vnitra zamítl rozklad a potvrdil rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2001, č.j. OAM-6283/VL-11-12-2001, kterým ve smyslu § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítl návrh stěžovatelky o udělení azylu jako zjevně nedůvodný a dále vyslovil, že se jí neuděluje azyl podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a nevztahuje se na ni překážka vycestování podle § 91 téhož zákona.

Stěžovatelka označila za důvody kasační stížnosti skutečnosti uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“). Má zato, že správní orgány obou stupňů v řízení o udělení azylu porušily ustanovení § 3, § 21, § 32, § 34, § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení

(dále jen „správního řádu“), neboť nevyšly ze spolehlivě, přesně a úplně zjištěného stavu věci, když důkazy, které si v průběhu řízení opatřily a vyhodnotily, nebyly v souladu s objektivní pravdou, a výsledná rozhodnutí nebyla správními orgány řádně a dostatečně odůvodněna. Stěžovatelka dále namítá porušení ustanovení § 19 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož je žalovaný povinen informovat účastníka řízení o své povinnosti dbát na ochranu osobních údajů, a čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, který se týká zákazu vyhoštění a navracení uprchlíka do země, v níž by byl jeho život či osobní svoboda ohrožena některým z azylově relevantních důvodů. Nadto stěžovatelka poukazuje na skutečnost, že v jejím případě byly naplněny zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu, neboť její život byl v zemi původu ohrožován skupinami organizovaného zločinu spolupracujícími s policejními orgány, stěžovatelka neměla možnost obrátit se o pomoc na orgány svého domovského státu, které ke stávajícím poměrům nečinně přihlížejí, a správní orgány obou stupňů vyvodily v daném případě nesprávné právní závěry. Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil, věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení a přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný označil kasační stížnost za neoprávněnou, neboť se domnívá, že jeho správní rozhodnutí o azylu i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Navrhuje odmítnutí kasační stížnosti pro vadu podání spočívající v absenci údaje o datu doručení ve smyslu § 106 odst. 1 s. ř. s., popř. její zamítnutí pro nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti:

Řízení o udělení azylu bylo v případě stěžovatelky zahájeno dne 1. 7. 2001, a to na základě její žádosti z téhož dne. Ve své žádosti a v pohovoru ze dne 8. 7. 2001 uvedla, že ona ani nikdo z její rodiny nebyl nikdy členem žádné politické strany či jiné organizace a že zemi původu opustila v březnu roku 2001 z důvodu ohrožení života, když jí telefonicky i osobně vyhrožovala mafie kvůli vrácení peněz, které si na Ukrajině půjčil její přítel. Na policii ani jiné státní orgány se stěžovatelka s žádostí o pomoc neobrátila z důvodu možného propojení s mafií. Ze země původu odjela autobusem do Polska a odtud vlakem do České republiky. Na území Polska o azyl nepožádala, jiné důvody odchodu z vlasti neuvedla.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 7. 2001, č.j. OAM-6283/VL-11-12-2001 zamítl stěžovatelčinu žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu a zároveň rozhodl, že stěžovatelka nesplňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 téhož zákona. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný poukázal na skutečnost, že stěžovatelka pobývala před vstupem do České republiky na území Polska téměř jeden den, avšak o azyl v této zemi nepožádala s poukazem na skutečnost, že Polsko se nachází v blízkosti její vlasti a ona chtěla pokračovat v cestě dále. Při rozhodování, zda Polsko splňuje znaky bezpečné třetí země ve smyslu § 2 odst. 2 zákona o azylu vycházel žalovaný především ze zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv v Polsku z února 2001, z níž vyplynulo, že Polsko je demokratickým právním státem, v němž jsou respektována základní lidská práva a svobody, a neprobíhá zde pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení. Polsko přistoupilo v roce 1991 k Úmluvě o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Protokolu z roku 1967 a vnitrostátní právní úprava azylu je obsažena

v cizineckém zákoně z června 1997, účinného od 27. 9. 1997. Na základě výše uvedených skutečností žalovaný dospěl k závěru, že Polsko splňuje znaky bezpečné třetí země, když v řízení o udělení azylu bylo prokázáno, že stěžovatelka danou zemí ve smyslu § 2 odst. 2 písm. b) zákona o azylu pouze neprojízďela a ani u ní nebyla shledána překážka vycestování dle § 91 zákona o azylu.

Stěžovatelka s vydaným rozhodnutím žalovaného nesouhlasila a podala proti němu v zákonné lhůtě rozklad k ministrovi vnitra, v němž zopakovala skutečnosti, pro které opustila zemi svého původu. Uvedla, že se nemůže vrátit na Ukrajinu a riskovat svůj život, neboť zná mnoho případů, kdy lidé byli zabiti kvůli penězům. V Polsku nezůstala, protože tento stát nepovažovala za bezpečnou zemi, a jako všichni měla za bezpečnou zemi Českou republiku. Ministr vnitra jako správní orgán druhého stupně přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a neshledal žádné pochybení ani vady, pro které by musel napadené rozhodnutí žalovaného zrušit. Ministr vnitra se ztotožnil se skutkovým i právním hodnocením žalovaného a o podaném rozkladu rozhodl dne 25. 6. 2003 pod č.j. OAM-2844/AŘ-2001 tak, že jej zamítl a rozhodnutí žalovaného potvrdil.

Stěžovatelka napadla výše označené rozhodnutí ministra vnitra žalobou u krajského soudu, v níž především namítala, že v době podání návrhu na zahájení řízení o udělení azylu bylo v platnosti znění zákona o azylu, podle kterého se za třetí bezpečnou zemi nepokládá země tranzitní. Dále uvedla, že na území Polska neměla během tranzitu faktickou možnost požádat o ochranu a že svou zemi opustila s úmyslem požádat o ochranu právě v České republice, aniž by byla povinna znát konkrétní ustanovení českého azylového zákona. Závěrem stěžovatelka poukázala na skutečnost, že správní orgány opomenuly řádně a důkladně posoudit věcné důvody, pro které o azyl v České republice požádala, že tyto závažné skutečnosti i nadále trvají a trvá i její úmysl ucházet se o ochranu právě na území České republiky.

Krajský soud neshledal žalobu důvodnou a tuto zamítl. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že v dané věci není možné přijmout námitku stěžovatelky, že Polskem pouze projízďela, a z toho důvodu tam o azyl nežádala, když uprchlík, který utíká ze své země před pronásledováním z některého azylově relevantního důvodu ve smyslu § 12 zákona o azylu, se musí pokusit přijmout ochranu před takovým pronásledováním v první zemi, kde má reálnou možnost tak učinit. Ve správním řízení pak bylo spolehlivě zjištěno, že stěžovatelka přicestovala do České republiky vlakem z Polska, kde se zdržela asi 18 hodin, na hraničních přechodech se musela podrobit kontrole totožnosti a vešla ve styk s polskými policejními i celními orgány. Krajský soud se ztotožnil se závěry správních orgánů obou stupňů, že stěžovatelka pobývala před vstupem do České republiky na území bezpečné třetí země a že rozhodnutí správních orgánů byla vydána v souladu se zákonem.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) téhož zákona. Stěžovatelka především namítá nesprávné posouzení právní otázky soudem, když má zato, že splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 a § 14 zákona o azylu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]; a dále namítá vady řízení před správními orgány obou stupňů spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost rozhodnutí a krajský soud, který ve věci rozhodoval, měl pro tuto důvodně vytýkanou vadu napadené rozhodnutí zrušit

[§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel o azyl chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpení podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpení pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku – takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

K námitce stěžovatelky, že se krajský soud nezabýval tím, zda správní orgány postupovaly v řízení o udělení azylu v souladu s právními předpisy a vycházely ze spolehlivě zjištěného stavu věci, Nejvyšší správní soud podotýká, že vzhledem k její obecnosti lze v souladu s § 109 odst. 3 s. ř. s. prověřit postup správních orgánů též pouze obecně. Krajský soud rozhodující o žalobě mohl v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. napadené rozhodnutí přezkoumat pouze v rámci uplatněných žalobních bodů. Žalobní bod pak musí podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. obsahovat skutkové a právní důvody, pro které stěžovatelka považuje napadené rozhodnutí za nezákonné. Stěžovatelka v žalobě obecně namítala, že správní orgány obou stupňů opominuly řádně a důkladně posoudit věcné důvody, pro které o azyl v České republice požádala. Pro tato tvrzení však neuvedla žádné skutkové ani právní důvody, na základě kterých by mohl soud případné vady řízení dovodit, tj. v čem spočívá nedostatečnost zjištění skutkového stavu, které další důkazy měly být provedeny, jaká zjištění měl žalovaný provést a k prokázání jakých skutečností měla směřovat. Nejvyšší správní soud proto k takto formulované námitce dle § 109 odst. 3 s. ř. s. ověřil, že v řízení před správními orgány obou stupňů byl dodržen zákonný postup při zjišťování skutkové podstaty a řízení o udělení azylu není zatíženo vadou mající za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé. V průběhu řízení před správními orgány byly řádně zhodnoceny důkazní prostředky, provedené dokazování vyústilo v řádně zjištěný skutkový stav, vydaná rozhodnutí jsou dostatečně srozumitelným a přesvědčivým způsobem odůvodněna a pro stěžovatelku z nich zcela jasně vyplývá, z jakých skutečností správní orgány a následně i krajský soud vycházely a jakými právními úvahami se při rozhodování řídily. Krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného přezkoumal v souladu s příslušnými ustanoveními části třetí, hlavy druhé, dílu prvního s. ř. s., tj. v mezích žalobních bodů se zabýval postupem správních orgánů ve správním řízení, shrnul podstatu sporu a skutečný stav věci potřebný pro posouzení důvodnosti žalobních bodů. Kasační námitka dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. tedy nebyla shledána důvodnou.

Ohledně kasační námitky mířící do nesprávného právního posouzení věci soudem v předcházejícím řízení dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud uvádí,

že tato by byla důvodnou, pokud by krajský soud aplikoval na danou věc nesprávný právní předpis, nebo by sice užil právního předpisu správného, tento by však nesprávně vyložil. V dané věci stěžovatelka namítla, že se neztotožňuje s právní kvalifikací správních orgánů potvrzenou krajským soudem, když má zato, že splňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 a § 14 zákona o azylu.

Zákon o azylu vedle pozitivního vymezení předpokladů pro udělení azylu v § 12 stanovuje také vylučovací důvody, při jejichž naplnění nelze žadateli azyl udělit. Tyto důvody jsou taxativně vymezeny v § 15 a 16 zákona o azylu. Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi nebo bezpečnou zemi původu, nebude-li prokázáno, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Podle ustanovení § 2 odst. 2 citovaného zákona se bezpečnou třetí zemí rozumí stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval před vstupem na území a do kterého se může tento cizinec vrátit a požádat o udělení postavení uprchlíka podle mezinárodní smlouvy, aniž by byl vystaven pronásledování, mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu. Stát není bezpečnou třetí zemí, pokud na něj lze vztáhnout překážky vycestování dle § 91 zákona o azylu nebo pokud cizinec jeho územím pouze projížděl.

Jak správní orgány, tak i krajský soud vycházely při posuzování důvodů pro udělení azylu z údajů uvedených stěžovatelkou v žádosti a v protokolu o pohovoru. V přezkoumávaném případě bylo prokázáno a tuto skutečnost stěžovatelka nezpochybnila, že do České republiky přicestovala přes Polsko, kde pobývala přibližně 18 hodin, na hraničních přechodech se musela podrobit kontrole totožnosti a tedy vešla ve styk s polskými policejními a celními orgány. Stěžovatelka měla reálnou možnost požádat o udělení azylu již v Polsku, která je dle listinných důkazů, shromážděných žalovaným a obsažených ve správním spisu, tzv. bezpečnou třetí zemí ve smyslu § 2 odst. 2 zákona o azylu. Správním orgánům obou stupňů ani krajskému soudu proto není možné vytýkat nezákonný postup ani nesprávné posouzení právní otázky, když shledaly žádost stěžovatelky o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud podotýká, že pokud jsou splněny podmínky vymezené v ustanovení § 16 odst. 1 zákona o azylu pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, není zákonný důvod zkoumat případnou existenci důvodů pro udělení azylu podle § 12, resp. § 14 zákona o azylu, jak namítala stěžovatelka, neboť udělení azylu podle citovaných ustanovení je za takové situace vyloučeno. Shodně Nejvyšší správní soud judikoval již v rozsudku ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 - 45, publ. ve Sb. NSS pod č. 349/2004.

Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud nezjistil naplnění žádného z důvodů kasační stížnosti uplatňovaných stěžovatelkou, sám neshledal vady uvedené v § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

K námitce žalovaného, v níž poukázal na vadu podání spočívající v chybějícím datu doručení napadeného rozhodnutí jakožto povinné náležitosti kasační stížnosti dle ustanovení § 106 odst. 1 s. ř. s., Nejvyšší správní soud konstatuje, že v souladu s jeho ustálenou judikaturou není uvedena skutečnost bez dalšího důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti, když den doručení napadeného rozhodnutí stěžovatelce je soudům znám z jejich

úřední činnosti (dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2004, č. j. 3 Azs 85/2004 - 49).

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Žalovanému proto nepřísluší právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 4 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

